

JAARVERSLAG 2024

STICHTING BEVRIJDING '45 APELDOORN

OPGERICHT: 22 NOVEMBER 1984

Inhoud

1. Doelstelling	pagina 3
2. Bestuurssamenstelling	
3. Bestuursvergaderingen	pagina 3
4. Evenementen	pagina 4 - 5
5. Vermeldenswaardige gebeurtenissen in 2024	pagina 5
6. Vertegenwoordigingen	pagina 6 - 8
7. Organigram	pagina 8 - 10
8. Vaststelling Jaarverslag 2024	pagina 11

1. Doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel:

“Het voorbereiden, organiseren en financieren van festiviteiten in het kader van de herdenking van de bevrijding van Apeldoorn en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin des woords”.

2. Bestuurssamenstelling per 31 december 2024

Erelid:	De heer J.H.A. Koorenhof
Voorzitter:	Mevrouw A. Menninga
Secretaris:	De heer J. Huizinga
Penningmeester:	De heer R.H. Kramer
Overige bestuursleden:	Mevrouw B.D. Katzenstein
	De heer S. Rutten
	De heer F.A. de Heus
	Mevrouw M. Kingma

Bestuursmutaties:

Er waren gedurende het jaar 2024 geen bestuurlijke mutaties. Wel is een voortdurend punt van aandacht de uitbreiding en verjonging van het bestuur.

De Stichting Bevrijding '45 werd opgericht op 22 november 1984. Derhalve bestond de Stichting in 2024 alweer 40 jaar. Dit heuglijke feit werd op vrijdag 22 november 2024 gevierd in het Ford-museum in Beekbergen. Uitgenodigd waren de (ere)leden van het bestuur en alle deelnemers van de werkgroepen van de Stichting.

3. Bestuursvergaderingen

Het bestuur kwam een vijftal keren bij elkaar voor een bestuursvergadering in 2024: op 23 januari, op 9 april, 25 juni, 10 september en 14 oktober 2024.

Tijdens de bestuursvergaderingen stonden, als altijd, de herdenkingen centraal. De herdenkingen werden weer gehouden, zowel door de scholen, als door de Stichting en comités. Daarnaast hebben de vergaderingen in 2024 in het teken gestaan van alle voorbereidingen voor de viering van 80 jaar vrijheid in 2025, waaronder ook de ontwikkeling van een speciaal educatief programma Het Dilemma en het coördineren van het totale educatieve aanbod.

4. Evenementen

Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Bevrijding '45 zijn in 2024 de onderstaande herdenkingen gehouden. Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij deze herdenkingen. De herdenkingen zijn ook te vinden op de website:

www.apeldoornendeoorlog.nl

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Ontsteking Bevrijdingsvlam Oranjepark	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus Voorzitter Werkgroep	17 april 2024
Dodenherdenking	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus Voorzitter Werkgroep	4 mei 2024
Remembrance Day	Stichting Bevrijding '45 Koninklijke Scholengemeenschap Jhr. Mr. Molleruslaan 42 7316 AW Apeldoorn	Mw. M. Strik – van Tilburg Dhr. G. Hendriks Dhr. M. v.d. Poel Dhr. J. Reitsma Mw. A. Menninga	10 november 2024

Mede door een financiële bijdrage van de Stichting Bevrijding '45 werden de onderstaande herdenkingen gerealiseerd:

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Herdenking Slachtoffers Apeldoornsche Bosch	Stichting Bevrijding '45 Stichting Apeldoornsche Bosch SBO Prinsenhof Mr. Van Hasseltlaan 57 7316 DK Apeldoorn	Dhr. Theo de Korte Secretaris Stichting Apeldoornsche Bosch	22 januari 2024
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Stichting Bevrijding Comité 2000 Beekbergen Lieren Oosterhuizen Secr. Dorpstraat 7 Beekbergen	Dhr. J. Muller Voorzitter	17 april 2024
Monument Dwargarbeiders Kamp Rees	Stichting Dwargarbeiders Apeldoorn 1940-1945 PCBS Montessorischool Passe-Partout Lange Grafte 37 7321 ZC Apeldoorn	Dhr. A.J. Disberg Voorzitter	29 november 2024
Dodenherdenking Beekbergen/ Viering bevrijding Beekbergen	Stichting 4 en 5 mei Beekbergen	Dhr. R. Mulder, Secretaris	4 mei en 5 mei 2024

De Stichting Apeldoornsche Bosch organiseert de jaarlijkse herdenking, samen met SBO De Prinsenhof. Zij waren vroeger verenigd in het comité Herdenking Apeldoornsche Bosch. De huidige Stichting Apeldoornsche Bosch exploiteert ook het Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch. In de voormalige directeurswoning van Paedagogium - Achisomog, op het terrein van 's Heeren Loo locatie Groot Schuylenburg (voorheen Het Apeldoornsche Bosch), is, in samenwerking met CODA een permanente tentoonstelling ingericht. Deze kan bezocht worden door groepen en individuele personen. Het Herinneringscentrum werd op 26 januari 2020 geopend. In 2024 is het herinneringscentrum

verbouwd. In januari 2025 zal de heropening plaatsvinden. Het gebouw is aangepast, vergroot, en is duidelijk waarneembaar vanaf de openbare wegen. Ook de buitenruimte is, in stijl, aangepast. De Stichting Bevrijding '45 steunt de Stichting Apeldoornsche Bosch en de jaarlijkse herdenking financieel. (www.apeldoornschebosch.nl)

5. Vermeldenswaardige gebeurtenissen in 2024

De oorlog die nooit ophoudt

Al enkele jaren is een onderzoeksjournalist van de NOS, Lex Runderkamp, bezig om 3 documentaires samen te stellen over het openstellen van de archieven Bijzondere Rechtspleging. Deze archieven omvatten alle aanklachten en processtukken m.b.t. de zogenoemde “foute” Nederlanders. Deze archieven worden, althans zo was de bedoeling, online gezet vanaf 1 januari 2025. Vanwege de privacywetgeving is nu wel online na te zien of een persoon in het archief van deze Bijzondere Rechtspleging is opgenomen, maar kunnen nabestaanden en onderzoekers voorlopig alleen nog een afspraak maken bij het Centraal Archief in Den Haag, om de stukken in te zien.

Lex Runderkamp staat in contact met bestuurslid Mariska Kingma. Mariska deed heel veel onderzoek naar Meinarda van Terwisga. Zo kwam ze in contact met de onderzoekjournalist. In de laatste van de 3 documentaires in de reeks “De oorlog die nooit ophoudt” gaat over het verraad rondom de verzetsgroep van Meinarda van Terwisga. Als extra eerbetoon aan deze dappere vrouw, die de oorlog wel overleefde, maar getraumatiseerd was, is een gedenksteen toegevoegd aan het monument, dat herinnert aan de slachtoffers van dit verraad.

Lex Runderkamp heeft, mede dankzij Mariska Kingma, een bijzonder integrale en mooie documentaire gemaakt rondom de gebeurtenissen, die worden herdacht op 2 oktober bij het monument op het terrein van 's Heeren Loo.

Coördinerende rol Stichting voor de viering van 80 jaar Vrijheid

Vanuit de gemeente Apeldoorn kreeg de Stichting Bevrijding '45 een coördinerende rol toebedeeld m.b.t. de viering van 80 jaar vrijheid in 2025. Daarom werden er bijeenkomsten gehouden met een groot aantal partijen die plannen voor deze viering aan het ontwikkelen waren. Doel van deze bijeenkomsten was om deze plannen met elkaar te delen en samenwerking in de uitvoering ervan te zoeken. Een groot aandeel in de viering van 80 jaar vrijheid is “United Pipers for Peace”, een aantreden van ruim 400 Pijpers van diverse “pipe and drum bands” uit binnen- en buitenland. Zij zullen o.a., traditiegetrouw, op 3 mei 2025 deelnemen aan de Street Parade over de Loolaan in Apeldoorn. In de avond vormen zij de intocht in Omnisport, alwaar een bevrijdingsconcert zal worden uitgevoerd door het Orkest van de Koninklijke Marechaussee.

Daarnaast werd de Stichting Bevrijding '45 het centrale punt, van waaruit de benodigde subsidies voor de verschillende activiteiten werden aangevraagd. De gemeente Apeldoorn, de provincie Gelderland én het Vfonds hebben deze subsidieaanvragen gehonoreerd waardoor het mogelijk is geworden om een reeks van activiteiten in het kader van de viering van 80 jaar Vrijheid in de gemeente Apeldoorn, “City of the Canadian Veterans”, te realiseren. Hoewel het Vfonds niet het gehele gevraagde bedrag subsidieerde, zorgden de resterende aanvragen én een afslanking van de begrotingen van de verschillende belanghebbenden voor een sluitend geheel.

Contacten Jongerenraad

Tijdens de twee sessies in 2022, waarbij de Stichting Bevrijding '45, samen met stakeholders, zich oriënteerde op de toekomst, werden de eerste contacten gelegd met de Jongerenraad. Dat contact werd aangehaald en had tot gevolg, dat in februari 2024 de Jongerenraad het Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch bezocht. Een ander, erg belangrijk gevolg is, dat één van de leden van de Jongerenraad ceremoniemeester zal zijn van de jaarlijkse 4 mei herdenking in de Grote Kerk en het Oranjepark. Bovendien maken enkele leden van de Jongerenraad deel uit van de nieuwe Werkgroep Liberation Concert. Een mooie en zeer waardevolle verjonging voor de activiteiten van de Stichting.

Toekomst visie Gedenken en Herdenken

Eén van de resultaten van de bijeenkomsten die vanaf 2022 zijn gehouden om te komen tot een visie op de toekomst van gedenken en herdenken is het publiceren van Nieuwsbrieven. In deze nieuwsbrieven geven de organisaties die betrokken zijn bij dit thema hun activiteiten weer, zodat een ieder hiervan op de hoogte is. In 2024 zijn 4 nieuwsbrieven gepubliceerd.

6. Vertegenwoordigingen

Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij onderstaande herdenkingen, of soms was er geen uitnodiging ontvangen en was er ook geen vertegenwoordiging van de Stichting aanwezig.

Evenement	Organisatie	Contactperso(o)n(en)	Datum
Herdenking monument Woeste Hoeve	Stichting Monument Woeste Hoeve Burg. Van der Feltzlaan 27 8162 MA Epe IKC "Spreng Ugchelen" Bogaardslaan 75 7339 AN Ugchelen	Dhr. H. van Breugel Dhr. H. van de Brink Dhr. H. Blom Voorzitter bestuur (055-5332585)	8 maart 2024
Davidster van Loenen	KBS De Poort Hoofdweg 53 7371 AE Loenen	Mw. C. Hagen (055-5051489)	21 maart 2024
Canadese Erebegraafplaats Holten	48th Highlanders of Holland Pipes and Drums	Jan Scholten (06-260181710)	14 april 2024
Monument De Ugchelse Kei	KBS Eloyschool Klingelbeek 28 7339 LD Ugchelen	Mw. J. Versteeg (055-5335033)	4 mei 2024
Oorlogsmonument "Kruisjesdal" Herdenking executie 16 verzetsstrijders	OBS De Parkenschool Kastanjelaan 9 7316 BM Apeldoorn	Mw. I. Schoonderwoerd (055-5790390)	12 april 2024
Herdenking bij 't Sluisje	Herdenking bij monument "t Sluisje" PCBS "Prinses Margriet" Sluisoordlaan 198 7322 EL Apeldoorn (055-3665294)	Vereniging Oud Apeldoorn (VOA) Dhr. D. Westerveld, secretaris (055-5213267)	17 april 2024
Herdenking bij Monument Heidehof	OBS "De Eendracht" Beeklustweg 41 7335 JC Apeldoorn (055-5331876)	Dhr. M. Peverelli	m.i.v. 2024
Laag Buurlo Herdenking 2 slachtoffers beschieting	OBS "De Bundel" Anna Bijnsring 201 7321 HG Apeldoorn	Mw. I. Hollander Directeur (055-3661644)	14 april 2024
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Prinses Julianaschool Tullekensmolenweg 77 7364 BA Lieren	Mw. J. de Graaf	17 april 2024
Polar Bear Divisie Monument	C. van Leeuwenschool H.A. Lorentzstraat 1 6961 XK Eerbeek (0313-651776)	Mw. N. Horstink locatieleider Dhr. J. van Duyvenbode (055-5051573)	13 april 2024
Evenement	Organisatie	Contactperso(o)n(en)	Datum

Monument Koninklijke Marechaussee Koning Willem III Kazerne	KBS St. Victorschool Kooiweg 29 7312 CA Apeldoorn (055-5052933)	Dhr. M. de Gloppe directeur OTKCKMAR Dhr. T.J.J.M.Betting (055-3573720 WIII)	Onbekend
Monument Oranjepark	PCBS "Koningin Wilhelmina" Prof. Röntgenstraat 10 7311 AM Apeldoorn	Mw. A. Stulp directeur (055-5212389)	Onbekend
Dodenherdenking Ereveld Loenen "Schaal Ereveld Loenen"	Oorlogsgravenstichting, Zeestraat 85, 2508 CR Den Haag OBS De Tweede Stee Reuweg 18 7371 BZ Apeldoorn	Mw. L. Mattaar Algemeen directeur (070-3131080) Mw. W. Hofman (055-3011568)	4 mei 2024
Kranslegging Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen (055-5061205)	Mw. F. Nieuwenhuizen directeur	4 mei 2024
Gedenkplaat NS station Apeldoorn	Werkgroep "Ge- en Herdenken Geen herdenking; plantjes verzorgen	Dhr. P. Wildenberg	
Airborneherdenking Monument Airborne hospitaal	Gezamenlijke uitnodigingen Berg en Boschool Soerenseweg 105 7313 EJ Apeldoorn Koninklijke Marechaussee	Mw. N. Bolt Directeur (055-3552394) Kapt. M. Tattersall (06-13606370)	15 september 2024
Monument "Exodus" Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen (055-5061205)	Dhr. R. Brinkman directeur	Onbekend
Herdenking executie "2 October 1944"	PCBS "De Regenboog- Woudhuis" Lage Landenlaan 1 7325 NR Apeldoorn	Mw. M. van de Vlag- Zwicker Directeur (055-3667288)	2 oktober 2024

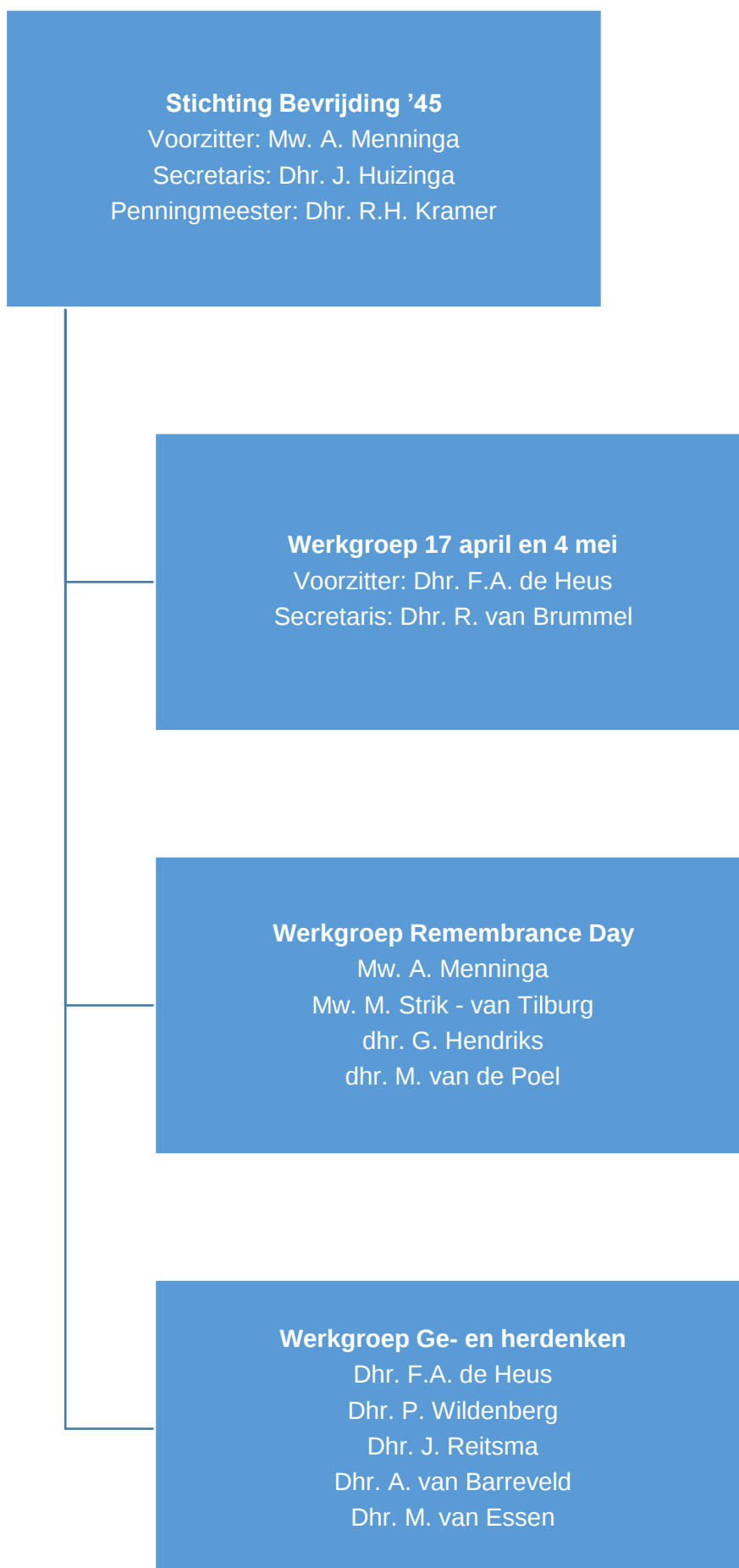
Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Herdenking Monument voor de bemanning van de Tennessee Toddy	PCBS "De Diamant Beemte" Beemterweg 31 7341 PC Beemte	Mw. A. Kamps (055-3121377)	2 oktober 2024
Holocaust monument Synagoge Paslaan	KBS Anne Frankschool Regentesselaan 34 7316 AG Apeldoorn	Dhr. G. Regeling (055-5211746)	7 oktober 2024
Gedenkplaat Paleis Het Loo	PCBS "Ichtus" Kalmoesstraat 261 7322 NS Apeldoorn	Mw. E. van Engeland (055-3666057)	4 november 2024
Monument Boschbad	Berg en Boschool Soerenseweg 105 7313 EJ Apeldoorn	BrigGen b.d. J. Reitsma Mw. N. Bolt Directeur (055-3552394)	27 november 2024
Keienmonument Ter nagedachtenis J. van Bijnen, S. Esmeijer, H. Verschoor.	PCBS "De Wegwijzer" Eburonenstraat 48 7312 JR Apeldoorn	Mw. V. te Winkel directeur (055-3554624) OTKCKMAR	29 november 2024
Gedenksteen Joodse begraafplaats	PCBS "Sjofar" Glazeniershorst 403-404 7328 TK Apeldoorn	(055-5337856)	onbekend
Gedenkplaat villa landgoed "De Ploeg"	PCBS "Sjofar Prinses Beatrix" Papegaaiweg 95 7345 DL Wenum Wiesel	Mw. S. Stindt – van Gorssel (055-3121977)	onbekend
Geallieerde graven Heidehof Lichtjes op kerstavond	OBS "Eendracht" Beeklustweg 41 7335 JC Apeldoorn	Mw. M. Nijhof Dhr. A. Treep Dhr. M. v.d. Poel Mw. M. Kingma Mw. I. Hollander	24 december 2024
1*) Het Maten Monument Crash Britse Mosquito	PCBS "Terebint" Rederijkershoeve 19 7326 TH Apeldoorn	Dhr. J. Visser Leerkracht groep 7 T: 055-5414188 E: jvisser@pcboapeldoorn.nl	18 november 2024 onthuld

1*) PCBS "De Terebint" heeft het nieuwe monument in de Maten geadopteerd. Dat betekent, dat ze afscheid hebben genomen van de gedenkplaat op het NS station Apeldoorn. Op het station is geen jaarlijkse herdenking meer. Wel wordt de gedenkplaat, en vooral de planten eronder, onderhouden door de heer P. Wildenberg van de werkgroep Ge- en Herdenken.

7. Organigram

Op de volgende pagina staat het organigram van de Stichting Bevrijding '45.

Nieuw in dit organigram is de werkgroep Liberation Concert. Deze werkgroep is belast met het organiseren van het bevrijdingsconcert dat op 3 mei 2025 's avonds zal worden gehouden in Omnisport. Ook al ligt de gehele organisatie van de Streetparade op 3 mei 2025 in handen van United Pipers for Peace en City of Apeldoorn Pipes and Drums, toch is deze werkgroep vermeld vanwege de nauwe banden met de Stichting Bevrijding '45. De bij de Streetparade aanwezige Pipe and Drumbands zullen ook een rol spelen tijdens het Liberation Concert op 3 mei 2025.

Stichting Bevrijding '45
Voorzitter: Mw. A. Menninga
Secretaris: Dhr. J. Huizinga

Streetparade 3 mei 2025
Organisatoren
City of Apeldoorn Pipes & Drums
United Pipers for Peace
Dhr. P. Mansveld
Mw. A. Menninga
Dhr. F.A. de Heus

Werkgroep Liberation Concert
Omnisport
3 mei 2025
Dhr. W. van Beek
Mw. L. Brouwer
Dhr. F.A. de Heus
Dhr. J. Hofman
Mw. A. Menninga
Mw. C. Scheltens

Vaststelling Jaarverslag 2024

De Stichting Bevrijding '45 zal haar activiteiten continueren, om recht te doen aan haar doelstellingen. Het jaar 2025 zal, naast de jaarlijkse herdenkingen, voor een groot deel in het teken staan van het ondersteunen en uitvoeren van alle plannen rondom de viering van "80 jaar Vrijheid".

Daarnaast zal de Stichting, mede in overleg met de gemeente, zich (moeten) beraden op haar financiële positie omdat de huidige financiële dekking onvoldoende is om de toename van herdenkings- en gedenkingsactiviteiten door diverse partijen te kunnen blijven faciliteren.

Dit verslag is vastgesteld op 6 maart 2025.

Apeldoorn, 6 maart 2025.

Mw. A. Menninga, voorzitter,

J. Huizinga, secretaris.

Secretariaat Stichting Bevrijding '45
J. Huizinga
Plantsoen Welgelegen 181
7321 ZM Apeldoorn

e-mail: stichtingbevrijding45@gmail.com